

Miljøverndepartementet

Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging - Merknader til høring

Vi viser til oversendelse datert 03.09.2013 med høring av forslag til Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging.

Forslaget til statlige planretningslinjer kan leses som en sammenfattet versjon av gjeldende politikk og de nasjonale forventningene til kommunene, en oppsummering av mye av det som er kommet frem i prosjektet «Fremtidens byer» og en videreføring av brev fra miljøvernministeren av 31.08.2012 om Fylkesmannens rolle i arbeidet med å sikre en tilstrekkelig boligutbygging.

Vi merker oss positivt at boligbygging og planlegging av boligområder er kommet mye tydeligere frem og utdypet mer i forslaget til ny planretningslinje sammenliknet med gjeldende retningslinje.

Samtidig som det er viktig med fokus på økt boligbygging, mener vi det er bra at retningslinjen anbefaler at kommunene må gjøre befolkningsanalyser og utarbeide prognoser for befolkningsutviklingen som en del av vurderingsgrunnlaget for planleggingen, jf. pkt. 5.3. Vi mener retningslinjen kan være enda tydeligere på at dette ikke bare skal gjelde regioner og kommuner med stort utbyggingspress, men alle kommuner. Utfordringen med å sikre tilstrekkelig (verken for lite eller for mye) og sentrumsnære arealer, og dermed utvikle robuste og bærekraftige tettsteder, gjelder også i kommuner hvor det ikke er stort utbyggingspress.

Det står i forslag til pkt. 4.3 at retningslinjene ikke er til hinder for at det kan planlegges for et mer differensiert bosettingsmønster i områder med mindre bosettingspress og hvor lokale myndigheter ønsker å øke attraktiviteten for bosetting. Vi mener det er behov for og helt nødvendig å kunne ha ulik praktisering av retningslinjene da det er store regionale forskjeller, også innenfor et fylke. Samtidig er det viktig å peke på at prinsippene i forslaget til ny planretningslinje også vil kunne styrke attraktiviteten og dermed gi økt bosetting, også i mindre tettsteder. Dette fordi et mer samlet utbyggingsmønster vil kunne støtte opp under og videreutvikle eksisterende tjenestetilbud og infrastruktur på stedet.

Vi merker oss positivt at kvalitet i boligområder som f.eks. barn og unges interesser, støv og støy, universell utforming, gang- og sykkelveger, overordnet grønnstruktur m.m., er tatt inn i forslaget til retningslinje. Vi mener det er viktig å være tydelig på at dette er kvaliteter som må ivaretas, selv om det skal bygges tett og høyt. Slike bokkvaliteter er vesentlig i et folkehelseperspektiv og for attraktiviteten for områder.

Det er et mål i retningslinjen (pkt. 3) at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Vi stiller spørsmål om ikke dette også bør gjelde for andre steder enn i storbyområdene. Vi merker oss derfor positivt at det i retningslinjene i pkt. 4 ikke er skilt på storbyene og andre byer/tettsteder i hvilke tiltak som skal vurderes/gjennomføres for å styrke sykkel, gange og kollektivtransport.

Trafikkregulerende tiltak og parkeringsrestriksjoner, samt parkering i kjeller eller i bygg over bakken er omtalt i pkt. 4.5 og 4.6. Vi synes dette er positivt og mener dette i langt større grad enn i dag bør benyttes som virkemidler for å få til en effektiv arealbruk og redusere biltransporten, og dermed bidra til en mer bærekraftig og klimavennlig samfunnsutvikling.

Vi kan ikke se av forslaget til retningslinjer at folkehelseperspektivet er nevnt spesielt, men samtidig er mange av de ulike punktene i retningslinjene med på å understøtte dette hensynet. Vi stiller spørsmål om ikke folkehelseperspektivet bør nevnes i retningslinjene da dette er et hensyn som skal inngå i alle planer.

Vi merker oss positivt at det i pkt. 5.3 og 6.4 står at kommunene bør fastsette minimumskrav til utnyttingsgrad i fortetningsområder. Vi stiller likevel spørsmål om ikke slike krav også bør stilles ved utbygging av nye områder, og ikke bare der det skal fortettes. En effektiv arealbruk er etter vårt skjønn den beste måten å redusere presset for å ta i bruk nye områder. Dette gjelder for både bolig- og næringsområder.

Utslippet av klimagasser og endringene i klima er en av de største truslene vi står overfor. Utvikling av mer klimavennlig samfunn er helt nødvendig, og arealplanlegging er et sentralt virkemiddel for å nå målene om bærekraft. De statlige planretningslinjene for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging er derfor en viktig retningslinje for kommunene og fylkeskommunene i deres planarbeid, og et sentralt grunnlag for Fylkesmannen og andre statlige og regionale myndigheter i vår jobb med å påse at planmyndighetene følger nasjonal politikk. Selv om dokumentet bare er en planretningslinje, og ikke en bestemmelse, mener vi at formuleringene bør gjøres strengere og at «kan» og «bør» flere steder med fordel kan byttes ut med «må» og «skal». Da blir forventningene til kommunene (og fylkeskommunene) sitt beslutningsgrunnlag tydeligere, og vil dermed sikre bevisste valg i arealplanleggingen.

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum
fung. fylkesmann

Haavard Elstrand
direktør

Saken er elektronisk godkjent og sendes ut uten underskrift

Kopi til:

Hedmark fylkeskommune	Pb 4404 Bedriftssenteret	2325	Hamar
Statens vegvesen, Region øst	Postboks 1010	2605	Lillehammer